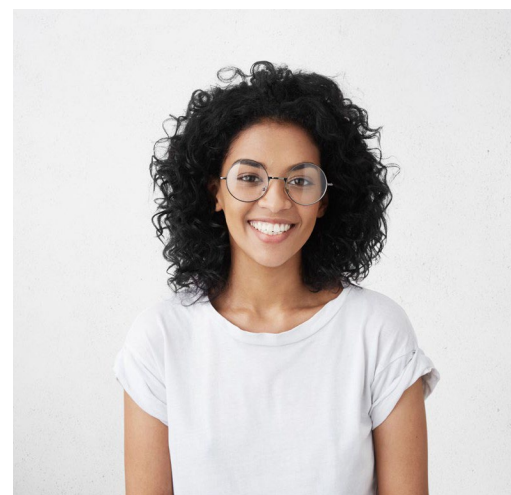

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Pwyllgor Gwasanaethau
Iechyd Arbenigol Cymru
Welsh Health Specialised
Services Committee

Gwasanaethau hunaniaeth o ran rywedd i blant a phobl ifanc arbenigol GIG Cymru

03

Gwasanaethau
Hunaniaeth
Rhywedd
Arbenigol Plant a
Phobl Ifanc GIG
Cymru

04

Ymgysylltu â
Rhanddeiliaid

05

Polisiau a
Manylebau
Gwasanaeth

06

Bwrdd
Goruchwylio
Ymchwil

06

Atgyfeiriadau
a'r Gwasanaeth
Cymorth Atgyfeirio
Cenedlaethol
(NRSS)

07

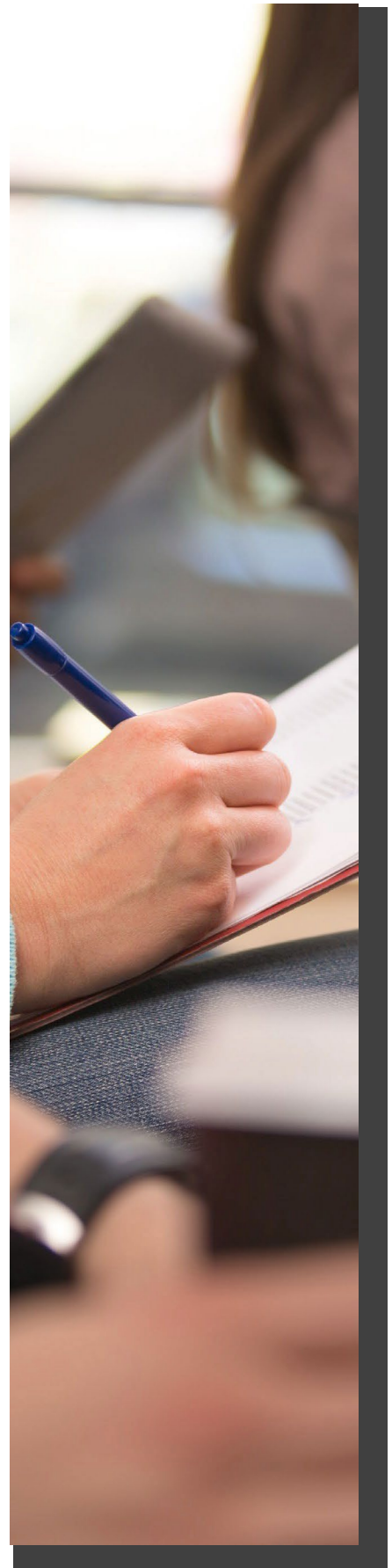
Y Rhestr
Aros

07

Plant a phobl ifanc
dan ofal Tavistock
and Portman ar
hyn o bryd

07

Amserlen

Gwasanaethau hunaniaeth o ran rywedd i blant a phobl ifanc arbenigol GIG Cymru

Mae Pwyllgor Gwasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru (PGIAC) yn comisiynu gwasanaethau hunaniaeth o ran rywedd i blant a phobl ifanc arbenigol yng Nghymru drwy GIG Lloegr. Mewn ymateb i argymhellion [Adolygiad Cass](#) annibynnol, mae GIG Lloegr wedi dechrau rhaglen waith i wella, ehangu a thrawsnewid darpariaeth gwasanaeth ar gyfer plant a phobl ifanc sy'n profi anghydweddiad rhywedd. Mae gwybodaeth am sut mae GIG Lloegr yn gweithredu cyngor o Adolygiad Cass ar gael yma.

Mae PGIAC wedi ymrwymo i sicrhau gwasanaeth hunaniaeth o ran rywedd diogel, cynaliadwy, cadarn a seiliedig ar dystiolaeth i blant a phobl ifanc Cymru. Drwy ymwneud â rhaglen drawsnewid GIG Lloegr, mae PGIAC yn bartner gweithredol wrth lunio darpariaeth newydd yn nes at gartref drwy sefydlu gwasanaethau yn raddol. Mae hyn yn cynnwys gwasanaethau yn agosach at ffiniau Cymru ac yng Nghymru yn y pen draw. Bydd y dysgu o'r rhaglen hon a chyhoeddi canfyddiadau terfynol Adolygiad Cass yn llywio cynllunio gwasanaeth i blant a phobl ifanc yng Nghymru.

Pwysleisiodd yr [Adroddiad Interim](#) o Adolygiad Cass yr angen i symud i ffwrdd o'r model presennol o ddarparwr unig ac i sefydlu gwasanaethau rhanbarthol sy'n gweithio i fodel clinigol newydd a all ddiwallu anghenion cyfannol grŵp bregus o blant a phobl ifanc yn well.

Ym mis Gorffennaf 2022, anfonodd Dr Cass ragor o gyngor ar gydrannau craidd y model clinigol. Gallwch [ddarllen cyngor y JCVI yn llawn yma](#). Argymhellion allweddol y dylai canolfannau rhanbarthol y dyfodol gael eu harwain gan ddarparwyr gofal paediatrig trydyddol profiadol (Ysbytai Plant) i sicrhau ffocws ar iechyd a datblygiad plant, gyda chysylltiadau cryf â gwasanaethau iechyd meddwl, swyddogaethau academiaidd ac addysg sefydledig, gweithlu aml-broffesiynol a'r gallu i gynnal safbwynt clinigol eang i ymgorffori gofal plant a phobl ifanc ag ansicrwydd rhywedd mewn cyd-destun iechyd plant a phobl ifanc ehangach.

Mae Adolygiad CASS wedi cyflwyno ei [Adroddiad Terfynol](#) i GIG Lloegr. Mae'r adroddiad yn disgrifio beth sy'n hysbys am y bobl ifanc sy'n ceisio cymorth gan y GIG o ran eu hunaniaeth rhywedd ac yn nodi'r ymagwedd glinigol sy'n cael ei argymhell at ofal a chymorth y dylen nhw ei ddisgwyl, yr ymyriadau a ddylai fod ar gael, a sut y dylid trefnu gwasanaethau ledled y wlad.

Mae hefyd yn gwneud argymhellion ar y seilwaith gwella ansawdd ac ymchwil sydd ei angen i sicrhau bod y sylfaen dystiolaeth sy'n sail i ofal yn cael ei chryfhau. Gallwch chi weld ymateb GIG Lloegr i'r adroddiad terfynol [yma](#).

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Pwyllgor Gwasanaethau
Iechyd Arbenigol Cymru
Welsh Health Specialised
Services Committee

Bydd GIG Cymru yn ystyried yr argymhellion yn yr adolygiad o'r fanyleb gwasanaeth ar gyfer y gwasanaeth hunaniaeth rhywedd i oedolion yng Nghymru sydd wedi'i gynllunio ar gyfer 2024.

Mae PGIAC mewn trafodaeth â Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro, darparwr yr unig ysbyty plant yng Nghymru, ynglŷn â datblygu gwasanaeth rhanbarthol yng Nghymru fel rhan o'r rhwydwaith darparwyr. Yn y cyfamser, bydd plant a phobl ifanc yn parhau i gael eu hatgyfeirio i'r rhestr aros genedlaethol drwy Wasanaethau Iechyd Meddwl Plant a Phobl Ifanc (CAMHS). Bydd plant a phobl ifanc yn cael eu gweld gan un o'r darparwyr Cam 1 sydd wedi'u lleoli yn Ne neu Ogledd-orllewin Lloegr, neu'n mynd ymlaen, un o'r gwasanaethau rhanbarthol sy'n cael eu datblygu lle maen nhw'n agosach at gartref. Mae rhagor o wybodaeth am ddarparwyr Cam 1 a'r gwasanaeth rhanbarthol ar gael [yma](#).

Ymgysylltu â Rhanddeiliaid

Mae PGIAC yn gweithio'n agos gyda GIG Lloegr fel partner yn y rhaglen drawsnewid wrth symud ymlaen trafodaethau gyda Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro ynglŷn ag ymuno â'r rhwydwaith darparwyr. Mae hyn yn golygu y bydd pob ymgysylltiad â rhanddeiliaid ar bolisiau a manylebau drwy GIG Lloegr ond yn gynhwysol Cymru gan y bydd gwasanaethau i blant a phobl ifanc yng Nghymru yn cael eu darparu i fanyleb gwasanaeth GIG Lloegr.

Bydd manylion yr ymgynghoriadau yn cael eu postio ar y dudalen hon, fodd bynnag gallwch hefyd gofrestru fel rhanddeiliad ar gyfer Rhaglen Glinigol Gwasanaethau Rhywedd GIG Lloegr. Mae hyn yn cynnwys gwasanaethau i blant a phobl ifanc ac mae'n agored i

unrhyw un sy'n mynegi diddordeb, gan gynnwys rhanddeiliaid yng Nghymru. Drwy gofrestru fel rhanddeiliad, bydd GIG Lloegr yn eich gwahodd i adolygu a rhoi sylwadau ar bolisiau clinigol a manylebau gwasanaeth ar gam cynnar o ddatblygiad, cysylltu â chi yn uniongyrchol ynglŷn â'r broses ymgynghori berthnasol ac, os yw'n briodol, yn eich gwahodd i gymryd rhan mewn gweithgor datblygu polisi. Mae'n bwysig iawn bod llais Cymraeg yn cael ei glywed, felly os nad ydych wedi cofrestru eisoes gallwch gofrestru eich diddordeb [yma](#).

Polisiâu a Manylebau Gwasanaeth

Mae dolenni i bolisiâu a manylebau gwasanaeth i'w gweld isod. Bydd dolenni yn cael eu hychwanegu at unrhyw ymgynghoriadau newydd wrth iddyn nhw fynd yn fyw.

Manyleb Gwasanaeth Dros Dro ar gyfer Gwasanaethau Anghydweddiad Rhywedd Arbenigol ar gyfer Plant a Phobl Ifanc:

Cyhoeddodd GIG Lloegr [fanyleb gwasanaeth interim ar gyfer gwasanaethau arbenigol anghydweddiad rhywedd ar gyfer plant a phobl ifanc](#) i gefnogi darparwyr Cam 1 i ddatblygu eu gwasanaethau newydd. Cynhaliwyd yr ymgynghoriad cyhoeddus ar y fanyleb gwasanaeth interim drafft hon ar wefan GIG Lloegr am 45 diwrnod rhwng 20 Hydref a 4 Rhagfyr 2022. Derbyniodd gyfanswm o 5,183 o ymatebion. [Darllenwch fwy am yr adborth i'r ymgynghoriad ac ymateb GIG Lloegr.](#)

Manyleb Gwasanaeth ar y Llwybr Atgyfeirio yn Lloegr:

Ymgysylltu â rhanddeiliaid ar fanyleb gwasanaeth sy'n amlinellu llwybr atgyfeirio newydd ar gyfer cleifion yn Lloegr a rheoli'r rhestr aros genedlaethol a gwblhawyd ddiwedd mis Awst a disgwylir ymgynghoriad cyhoeddus ar y fanyleb arfaethedig cyn bo hir. Mae'n bwysig nodi nad oes unrhyw newidiadau i'r ffordd y mae plant a phobl ifanc yn cael eu hatgyfeirio yng Nghymru. Fodd bynnag, bydd y fanyleb gwasanaeth yn amlinellu rôl y Gwasanaeth Cymorth Atgyfeirio Cenedlaethol (NRSS) sy'n rheoli atgyfeiriadau Cymru a'r rhestr aros genedlaethol.

Manyleb Gwasanaeth Terfynol ar gyfer Gwasanaethau Anghydweddiad Rhywedd Arbenigol ar gyfer Plant a Phobl Ifanc:

Rhagwelir y bydd manyleb derfynol y gwasanaeth allan ar gyfer ymgynghori yn dilyn adroddiad terfynol Adolygiad Cass a chadarnhau'r model clinigol.

Polisi Clinigol GIG Lloegr: Mae hormonau atal glasoed ar gyfer plant a phobl ifanc ag anghydweddiad rhywedd/dysfforia:

Mae GIG Lloegr wedi cyhoeddi polisi clinigol newydd sy'n cadarnhau na fydd hormonau atal glasoed yn cael eu comisiynu'n rheolaidd ar gyfer plant a phobl ifanc sydd ag anghydweddiad rhywedd/dysfforia rhywedd. Gallwch ddarllen yr adroddiad ymgynghori, y ddogfen bolisi, ac ymateb GIG Lloegr i'r ymgynghoriad yma <https://www.england.nhs.uk/publication/clinical-policy-puberty-suppressing->

Bwrdd Goruchwylio Ymchwil

Mae Bwrdd Goruchwylio Ymchwil Dysfforia Rhywedd Plant a Phobl Ifanc cenedlaethol bellach wedi'i sefydlu. Mae'r bwrdd goruchwylio yn cynnwys cynrychiolaeth o'r Coleg Brenhinol Iechyd Paediatric ac Iechyd Plant (RCPCH), cyllidwyr ymchwil allweddol gan gynnwys y Sefydliad Cenedlaethol dros Ymchwil Iechyd a Gofal (NIHR) a'r Cyngor Ymchwil Feddygol (MRC), arbenigwyr academiaidd eraill, clinigwyr sy'n cynrychioli'r Darparwyr Gwasanaeth Cam 1 a Dr Hilary Cass. Bydd y bwrdd goruchwylio yn cyflawni ei waith gyda chefnogaeth tri is-grŵp, a fydd yn canolbwyntio ar ymchwil, gwella ansawdd a data. Mae rhagor o wybodaeth am y bwrdd goruchwylio ymchwil ar gael [yma](#).

Atgyfeiriadau a'r Gwasanaeth Cymorth Atgyfeirio Cenedlaethol (NRSS)

Yng Nghymru, mae mynediad at y gwasanaeth arbenigol cenedlaethol anghydweddiad rhywedd yn cael ei atgyfeirio gan CAMHS. Caiff pob atgyfeiriad ei reoli gan y Gwasanaeth Cymorth Atgyfeirio Cenedlaethol sy'n cael ei ddarparu gan Uned Gymorth Comisiynu Arden GIG ac Arden Fwyaf Dwyrain Canolbarth Lloegr. Gellir dod o hyd i wybodaeth am yr NRSS a'r gwasanaeth maen nhw'n ei ddarparu yma ac mae hefyd ar gael yn Gymraeg.

Rydyn ni'n gwybod y gall amseroedd aros hir yn ddealladwy achosi pryder a gofid i blant, pobl ifanc a theuluoedd. Os yw plentyn neu berson ifanc ar y rhestr aros yn ofidus, cysylltwch â'ch gwasanaeth CAMHS lleol wrth iddyn nhw wneud yr atgyfeiriad dylai'r unigolyn fod yn hysbys iddo.

Mae gwefan NRSS hefyd yn cynnwys rhagor o wybodaeth am ble i gael cymorth wrth aros sydd i'w gweld [yma](#).

Y Rhestr Aros

Erbyn hyn mae un rhestr aros genedlaethol. Mae llythyr ar y cyd gan GIG Lloegr a GIG Cymru yn cael ei anfon at gleifion ar y rhestr aros i egluro beth sy'n digwydd nesaf gyda'u hatgyfeiriad. Roedd y Gwasanaeth Cymorth Atgyfeirio Cenedlaethol wedi bwriadu i ddechrau cael yr holl lythyrau wedi'u cyhoeddi erbyn diwedd Medi 2023, fodd bynnag, mae oedi wedi golygu mai'r nod newydd yw cysylltu â phob claf erbyn diwedd mis Hydref. Mae diweddariad wedi'i gynnwys ar wefan NRSS.

Amserlen

Mae darparwyr Cam 1 yn y Gogledd a'r De yn gweithio tuag at symud eu gwasanaethau yn llawn erbyn Ebrill 2024.

Plant a Phobl Ifanc sydd o dan ofal Ymddiriedolaeth Sefydledig GIG Tavistock a Portman ar hyn o bryd

Nid yw Ymddiriedolaeth Sefydledig GIG Tavistock & Portman bellach yn derbyn atgyfeiriadau newydd a bydd eu gwasanaeth yn dod i ben erbyn diwedd Mawrth 2024. Mae nifer o blant a phobl ifanc o Gymru sy'n parhau o dan ofal Ymddiriedolaeth Sefydledig GIG Tavistock & Portman. Lle bo'n briodol, bydd gofal y plant a'r bobl ifanc hyn yn trosglwyddo i un o'r darparwyr newydd.

Gwasanaethau Hunaniaeth Rhywedd Arbenigol Plant a Phobl Ifanc GIG Cymru

Tachwedd 2023

Diweddarwyd 10/04/24